

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO NR. VIII-359 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir registracijos numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos verslo konfederacija 2021 m. lapkričio 11 d., Nr. 21-204AR	<p>1. Rašte nurodė, kad pramoninei veiklai ir komercijai tinkami teritorijų masyvai neturėtų būti skiriami nuosavybės teisių atkūrimui.</p> <p>2. Keltas Projekto atitikimas Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytiems teisėkūros efektyvumo, tikslingumo ir kitiems principams. Vilniaus mieste yra pakankamai žemės plotų (ne tik pramoninių), skirtų nuosavybės teisių atkūrimui. Apie šiuos laisvus nuosavybės teisių grąžinimui žemės plotus Vilniaus miesto savivaldybė yra paskelbusi savo interneto svetainėje: https://vilnius.lt/lt/savivaldybe/miestopletra/zemes-klausimai/. Manome, kad ir be siūlomų Projekte priemonių, savivaldybė turi galimybę užbaigti žemės reformą greičiau nei per metus, jei Vilniaus miesto savivaldybė paskelbtose teritorijose suformuotų žemės sklypus ir juos perduotų Nacionalinei žemės tarnybai, o strategines pramonines teritorijas paliktų Vilniaus miesto ekonominiam ir investiciniam potencialui.</p> <p>3. Keltas klausimas, ar pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą neturėtų būti atliekamas šio</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pastabos nėra susijusios su Įstatymo projekto nuostatomis.</p> <p>Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 punkte nustatyta, kad teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas yra savarankiškoji (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcija.</p> <p>Detaliuosius planus, kuriuose planuojami nauji žemės sklypai, kuriuos būtų galima perduoti neatlygintinai nuosavybėn piliečiams, privalo parengti ir patvirtinti miesto (rajono) savivaldybių administracijos direktoriai.</p> <p>Žemės reformos 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Savivaldybės administracijos direktorius:</p> <p>1) iki 2018 m. sausio 1 d. įsakymu patvirtina miesto teritorijų, kuriose bus formuojami perduodami neatlygintinai nuosavybėn nauji žemės sklypai piliečiams nuosavybės teisėms į miesto žemę atkurti, sąrašą (su gatvių pavadinimais ir grafine informacija – planu ar schema, kuriame (kurioje) pažymėtos teritorijų ribos) ir jį viešai paskelbia savivaldybės interneto svetainėje;</p> <p>2) iki 2019 m. sausio 1 d. privalo įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka į savivaldybės biudžetą pardavus valstybinės žemės sklypus pervestomis lėšomis organizuoti miesto teritorijose, nurodytose šios dalies 1 punkte, žemės valdos</p>

	<p>Projekto neigiamo poveikio vertinimas. Priėmus šį Projektą, neigiamas poveikis pasireikštų tuo, kad pramonės įmonės netektų galimybės įsigyti šias teritorijas aukciono būdu, o Vilnius, kaip sostinė, dėl didelio ploto pramoninių teritorijų trūkumo prarastų unikalią galimybę save pristatyti tarptautinei ir vietos verslo bendruomenei kaip miestą, kuris turi unikalaus dydžio teritorijas pramonei vystyti. Antra neigiama pasekmė būtų ta, kad piliečiai dėl Projekte numatyto teisinio reguliavimo priverstinai išsirinkę šiuos sklypus, būtų įstumti į neišvengiamus konfliktus su kitais bendraturčiais, žemės servitutų ir atsidalinimo klausimus, nustatyti servitutus, vykdyti valdomų plotų atidalinimus. Pramoninės teritorijos išsiskaidytų, taptų ilgalaikių konfliktų dėl servitutų ir dalybų objektu, todėl taptų nebepatrauklios investuotojams.</p> <p>4. Svarstyta, ar ne reikėtų keisti teisės aktų taip, kad pramoninių zonų skyrimas galėtų būti paskutinė priemonė nuosavybės teisių grąžinimui, jei ne liktų kitų žemės sklypų nuosavybės teisėms atkurti.</p>	<p>projektų ar teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir juos patvirtinti.</p> <p>Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius įsakymais (2017 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 30-3411, 2019 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 30-898/20, 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. 30-1728/20) patvirtino Vilniaus miesto teritorijų, kuriose formuojami perduodami neatlygintinai nuosavybėn nauji žemės sklypai piliečiams nuosavybės teisėms į miesto žemę atkurti, sąrašus. Vyriausybės atstovams atlikus sąrašų analizę, nustatyta, jog Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius yra priėmęs sprendimus (įsakymus) pradėti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų/detalaus plano/žemės valdos projekto rengimą iš esmės dėl visų sąrašuose esančių teritorijų.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 2 d. nutarimo Nr. 692 „Dėl naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ 2.4 papunkčiu individualiai statybai gali būti parduodami ar išnuomojami aukcione tik tie žemės sklypai, kurie lieka laisvi po to, kai savivaldybės parengia individualiai statybai žemės sklypų, numatomų perduoti neatlygintinai nuosavybėn piliečiams pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą (toliau – Atkūrimo įstatymas), detaliuosius planus ar žemės valdos projektus.</p>
<p>Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija 2021-11-11 Nr. 48</p>	<p>1. Aiškinamajame rašte neteisingai identifiкуotos Žemės reformai kliudančios priežastys. Šiuo atveju, apkaltindami piliečius pasyvumu, institucijos mėgina pridengti savo pačių ydingą ir pasyvų veikimą formuojant ir dalinant žemės sklypus.</p> <p>2. Aiškinamojo rašto teiginys, kad neva Vilniaus mieste piliečiams „neįmanoma, suformuoti dėl žemės sklypų trūkumo, dėl ko neva būtina keisti teisinį reguliavimą neatitinka tikrovės. VMS savo puslapyje yra paviėšinusi įsakymais patvirtintų teritorijų sąrašus, kuriose turi būti formuojami žemės sklypai nuosavybės teisių grąžinimui. Daugiau nei pusė šių sklypų nėra perduota Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.</p> <p>3. Įstatymai neturi būti rengiami, VMS neveikimui sklypu formavime pateisinti. Priėmus Projektą, VMS būtų atleista nuo kitų sklypų, kurie labiau pritaikyti piliečių poreikiams formavimo, nors ji tokius sklypus buvo įsipareigojusi suformuoti. Tuo tarpu piliečiams per prievartą brukamos pramoninės teritorijos galėtų būti skirtos pramonės įmonėms steigti.</p> <p>4. Pažymėtina, kad VMS elgiasi taip, kadangi teisės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymą, savivaldybių administracinę priežiūrą atlieka, tai yra prižiūri, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės skiriami Vyriausybės atstovai. Pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą, Vyriausybės atstovas gali atlikdamas savivaldybių administracinę priežiūrą, paduoti administraciniam teismui pareiškimus dėl savivaldybės institucijų ir savivaldybės pareigūnų teisės aktų, neatitinkančių Konstitucijos ir įstatymų, dėl įstatymų ir Vyriausybės sprendimų ar kitų teisės aktų (kuriais įgyvendinamos valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijos) nevykdymo, dėl savivaldybės viešojo administravimo subjektų aktų ir veiksmų (neveikimo), pažeidžiančių viešąjį interesą ar gyventojų ir organizacijų teises, teisėtumo.</p> <p>Žemės reformos 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga Savivaldybės administracijos direktoriams iki 2018 m. sausio 1 d. įsakymu patvirtinti miesto teritorijų, kuriose bus formuojami perduodami neatlygintinai nuosavybėn nauji žemės sklypai piliečiams nuosavybės teisėms į miesto žemę atkurti, sąrašus, o iki 2019 m. sausio 1 d. privalo organizuoti šiose teritorijose žemės valdos projektų ar teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir juos patvirtinti.</p> <p>Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius įsakymais (2017 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 30-3411, 2019 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 30-</p>

<p>aktuose nėra teisinio mechanizmo, kuriuo galima būtų patikrinti ar kontroliuoti VMS formuojama žemės sklypus nuosavybės teisių atkūrimui.</p> <p>5. Piliečių sklypų nesirinkimo elgesio negalime laikyti piliečių pasyvumu, nes tai yra teisėtas piliečių siekis – laukti kol VMS perduos NŽT visus sklypus iš VMS įsakymais paskelbtų gražintinų teritorijų sąrašo.</p> <p>6. Įstatymo projektas turės neigiamą poveikį nemažai visuomenės daliai, taip pat sukels nepageidautinus teisinius konfliktus bendruose sklypuose, todėl, manome, kad vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 5 str., turėtų būti atliktas teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.</p> <p>7. Ir kt.</p>	<p>898/20, 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. 30-1728/20) patvirtino Vilniaus miesto teritorijų, kuriose formuojami perduodami neatlygintinai nuosavybėn nauji žemės sklypai piliečiams nuosavybės teisėms į miesto žemę atkurti, sąrašus.</p> <p>Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakyme nurodė, kad daugiau laisvos neužstatytos žemės, kurioje galėtų būti projektuojami nauji valstybinės žemės sklypai nuosavybės teisėms atkurti piliečiams neatlygintinai pagal Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) eilę, nėra.</p> <p>Pažymėtina, kad Žemės ūkio ministerija vykdydama Vyriausybės kanceliarijos 2019 m. kovo 15 d. pavedimą Nr. S-881, tiek 2020 m. gegužės 25 d. pavedimą Nr. S-2246, reguliariai organizuoja tarpinstitucinius susitikimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo Vilniaus mieste. Tarpinstituciniame pasitarime dalyvauja ir Vyriausybės atstovai. Paskutinio tarpinstitucinio susitikimo metu Vilniaus miesto savivaldybės administracija įsipareigojo iki 2021 m. gruodžio 1 d. pateikti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriui Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintose teritorijose teritorijų planavimo dokumentais ar žemės valdos projektais projektuojamų naujų valstybinės žemės sklypų dokumentus.</p> <p>Pagal Atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punktą, vienas iš nuosavybės teisių atkūrimo būdų – nuosavybės teisių atkūrimas į žemę, perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiui naują Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka įrengtą arba neįrengtą žemės sklypą, Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus jo dydį tame mieste, kuriame buvo turėtoji žemė, išskyrus Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją, arba piliečių pageidavimu mieste, kuriame jie gyvena (išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono miestus ir Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją). Šių žemės sklypų perdavimo neatlygintinai nuosavybėn tvarka numatyta Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ (toliau – Tvarka), 36–41 punktuose.</p> <p>Tvarkos 34 punkte nustatyta, kad kai neatlygintinai nuosavybėn piliečiui ar piliečiams bendrosios nuosavybės teise kitai paskirčiai perduodami daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių, pramonės ir sandėliavimo objektų bei komercinės paskirties objektų statybai numatyti žemės sklypai, šių žemės sklypų ar kiekvienam bendraturčiui tenkančių dalių dydis turi atitikti (išskyrus tuos atvejus, kai pilietis nuosavybės teise turėjo mažesnę žemės sklypą) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 920 „Dėl naujų žemės</p>
--	---

	<p>sklypų dydžių miestuose patvirtinimo“ patvirtintus nustatytus numatomų perduoti individualiai statybai žemės sklypų dydžius.</p> <p>Šiuo metu Vilniaus miesto savivaldybė yra suplanavusi ir NŽT Vilniaus miesto skyriui perdavusi kadastro duomenų bylas žemės sklypų, kurių bendras plotas yra didesnis nei piliečiai pageidauja gauti nuosavybėn neatlygintinai. Tačiau piliečiai atvykę į susirinkimus vangiai renkasi suformuoto didesnio ploto žemės sklypo dalį. Taigi susidaro situacija, kai dėl piliečių, pageidaujančių atkurti nuosavybės teises Vilniaus mieste, neapsisprendimo (vengimo pasirinkti žemės sklypą ar jo dalį) vilkinamas nuosavybės teisių atkūrimo procesas, nes NŽT negali baigti nuosavybės teisių atkūrimo procedūrų tokių piliečių atžvilgiu.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Konstitucinis Teismas 2013 m. rugsėjo 11 d. nutarime taip pat yra konstatavęs, kad nuosavybės teisė, kaip žmogaus prigimtinė teisė, Konstitucijos 23 straipsnio prasme nėra tapati Lietuvos Respublikos piliečio teisei įstatymo nustatyta tvarka atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą. Taip pat svarbu pažymėti, kad teisinga kompensacija taip pat užtikrina nuosavybės teisių atkūrimą, kaip tai pažymėta ir Konstitucinio Teismo 1994 m. gegužės 27 d. nutarime.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad Atkūrimo įstatymas nustatė terminus, per kuriuos piliečiai galėjo realizuoti savo teises atkuriant nuosavybės teises į žemę, taip pat nustatė terminus, per kuriuos piliečiai galėjo keisti savo valią dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo. Atkūrimo įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje (redakcija, galiojusi iki 2012 m. vasario 1 d.) buvo nustatyta, kad pilietis iki 2003 m. balandžio 1 d. gali pareikšti arba pakeisti valią dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą, jeigu nepriimtas sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo. Jeigu sprendimas priimtas, bet nepradėtas vykdyti, piliečio prašymu šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytos institucijos jį pakeičia administracine tvarka, o jei sprendimas pradėtas vykdyti, jis gali būti panaikinamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Prašymus dėl priimtų sprendimų pakeitimo ar panaikinimo piliečiai turi pateikti iki 2003 m. balandžio 1 d. Jeigu pilietis iki 2003 m. balandžio 1 d. nepareiškia valios dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą, atkūrimo būdą parenka šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytos institucijos.</p> <p>Nuo 2012 m. lapkričio 22 d. įsigaliojo nauja Atkūrimo įstatymo 21 straipsnio redakcija (2012 m. lapkričio 8 d. Atkūrimo įstatymo Nr. XI-2404), kad tuo atveju, kai šio įstatymo nustatytais terminais piliečiai nepareiškė valios dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą ar atlyginama už valstybės išperkamą turtą, arba nepareiškė valios dėl atlyginimo būdo pakeitimo, kai prašyme nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas nenumatytas šiame įstatyme, ar nurodytuoju būdu nėra galimybių atkurti nuosavybės teisių ir (ar) atlyginti už nekilnojamąjį turtą, nuosavybės teisės šiems piliečiams atkuriamos</p>
--	---

		<p>atlyginant pinigais.</p> <p>Svarbu paminėti, kad Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas paspartinti nuosavybės teisių atkūrimo į žemę miestuose procesą bei kuo skubiau įvykdyti įsipareigojimus piliečiams, pakeitė Atkūrimo įstatymo 10, 16 ir 21 straipsnius, kurių nuostatos įsigaliojo 2014 m. lapkričio 1 d. Įstatyme įtvirtintas papildomas atlyginimo už valstybės išperkamą žemę, esančią miestams priskirtose teritorijose, įskaitant žemę, esančią miestams priskirtose teritorijose po 1995 m. birželio 1 d., būdas – atlyginimas lygiaverčiu miško plotu kaimo vietovėje. Piliečiai iki 2015 m. kovo 1 d. galėjo pakeisti savo valią dėl atlyginimo būdo ir prašyti už valstybės išperkamą žemę arba jos dalį, už kurią nėra atlyginta, atlyginti lygiaverčiu miško plotu iš laisvos valstybinės žemės fonde esančių valstybinių miškų, rezervuotų nuosavybės teisėms atkurti, kaimo vietovėje. Taip pat Atkūrimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymu, kuris įsigaliojo 2019 m. vasario 1 d., Lietuvos Respublikos Seimas dar kartą nustatė papildomą terminą piliečiams, pateikusiems prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestams priskirtose teritorijose, įskaitant žemę, esančią miestams priskirtose teritorijose po 1995 m. birželio 1 d., iki 2019 m. birželio 1 d. pakeisti savo valią dėl atlyginimo būdo ir prašyti už valstybės išperkamą žemę arba jos dalį, už kurią nėra atlyginta, atlyginti lygiaverčiu miško plotu iš laisvos valstybinės žemės fonde esančių valstybinių miškų, rezervuotų nuosavybės teisėms atkurti, kaimo vietovėje, jeigu sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo nepriimtas arba priimtas, bet iki prašymo pakeisti valią dėl atlyginimo būdo pateikimo dienos neįvykdytas arba iš dalies įvykdytas. Institucija, nagrinėjanti piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, į kurį piliečiui atkurtos nuosavybės teisės, priimtą ir neįvykdytą arba iš dalies įvykdytą sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo pakeičia administracine tvarka.</p> <p>Taigi pasiūlymai nesulaukė piliečių dėmesio, ir piliečiai nekeitė valios dėl atlyginimo būdo už valstybės išperkamą žemę, todėl sutikti, kad piliečiai elgtis nepasvyčiai, negalima.</p> <p>Taip pat atsižvelgiant į tai, kad nesiūloma reglamentuoti iki tol nereglamentuotų santykių, taip pat nekeičiama nustatyto teisinio reguliavimo esmė, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.</p>
--	--	---

<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2021-11-19 raštu Nr. (1.6Mr) 2T-1348</p>	<p>1. Įvertinant bendrosios dalinės nuosavybės valdymo (taip pat ir realizavimo) ypatumus, turėtų būti aiškiai įvertinama, kad tai žymiai mažiau patrauklus nuosavybės atkūrimo būdas su santykinai mažesne nuosavybės atkūrimo būdu gaunamos nuosavybės verte, kurio asmenys kitomis sąlygomis nebūtų suinteresuoti rinktis. Atsižvelgiant į tai, svarstytina, ar nuosavybės teisė į sklypo dalį neturėtų būti atkurta tik piliečiui to pageidaujant, o ne priverstinai (imperatyviu reguliavimu), tokiu būdu priverčiant padaryti ekonomiškai nenaudingą sprendimą su iš to išplaukiančiomis pasekmėmis – imti sklypo dalį arba gauti kompensaciją.</p> <p>2. Įvertinant tai, kad siūlomi pakeitimai galėtų būti vertinami kaip iš esmės keičiantys nuosavybės atkūrimo reguliavimą, siūlytina įvertinti, ar Projektas neturėtų būti pildomas ir baigiamosiomis nuostatomis, aiškiai apibrėžiančiomis naujo reguliavimo įgyvendinimo mechanizmą. Lieka neaišku, kokia tvarka ir terminais turėtų būti peržiūrėti esantys valstybiniai žemės sklypai ir galimybės jų sąskaita atkurti nuosavybės teises, siūlant atkurti atitinkamas nuosavybės dalis juose. Nors Įstatymo 21 straipsnio 7 dalies nuostatos ir turėtų būti įgyvendinamos Vyriausybės nustatyta tvarka, manytina, kad įstatymo leidėjas turėtų aiškiai pasisakyti dėl vienkartinio šiuo metu esančių žemės sklypų peržiūrėjimo ir galimybių jų sąskaita atkurti nuosavybės teises, siūlant atkurti atitinkamas nuosavybės dalis juose, termino po pakeitimų įsigaliojimo, Vyriausybei paliekant procedūrinių klausimų reglamentavimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad galimybė piliečiams atkurti nuosavybės teises didesnio ploto žemės sklypuose bendrosios nuosavybės teise yra įtvirtinta Tvarkos 34 punkte.</p> <p>Šiuo metu Vilniaus miesto savivaldybė yra suplanavusi ir NŽT Vilniaus miesto skyriui perdavusi kadastro duomenų bylas žemės sklypų, kurių bendras plotas yra didesnis nei piliečiai pageidauja gauti nuosavybės neatlygintinai. Piliečiai, įrašyti į eilę naujam žemės sklypui gauti, susirinkimo metu vangiai renkasi suformuoto didesnio ploto žemės sklypo dalį, todėl negali būti baigiamos nuosavybės teisių atkūrimo procedūros tokių piliečių atžvilgiu.</p> <p>Pažymėtina, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakyme Nr. 30-178/20 nurodė, kad daugiau laisvos neužstatytos žemės, kurioje galėtų būti projektuojami nauji valstybinės žemės sklypai nuosavybės teisėms atkurti piliečiams neatlygintinai pagal NŽT Vilniaus miesto skyriaus sudarytą eilę, nėra.</p> <p>Įstatymo projekto tikslas – pagaliau užbaigti nuosavybės teisių atkūrimo procesą.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad Konstitucinis Teismas 2013 m. rugsėjo 11 d. nutarime akcentavo, kad sprendžiant, ar kompensacija už natūra negražinamą išlikusį nekilnojamąjį turtą yra teisinga, atsižvelgtina ne tik į negražinamo natūra turto dabartinę rinkos vertę, bet ir šio turto vertę tuo metu, kai jis buvo neteisėtai nacionalizuotas ar kitais neteisėtais būdais nusavintas, taip pat į šio turto kokybės ir vertės pokyčius. Valstybė negali nustatyti tokių kompensavimo būdų ir dydžių, kurie visuomenei ir valstybei būtų finansiškai nepakeliami, dėl jų visuomenei tektų neproporcingai didelę finansinę naštą, galėtų kilti socialinė įtampa ir priešprieša. Priešingu atveju būtų pažeistas konstitucinis darnios ir teisingos visuomenės imperatyvas, todėl atsižvelgiant į valstybės galimybes, gali būti nustatyti atitinkami kompensacijų už valstybės išperkamą turtą dydžiai. Sprendžiant, ar kompensacija už natūra negražinamą išlikusį nekilnojamąjį turtą yra teisinga, atsižvelgtina į tai, kad ne Lietuvos valstybė neteisėtai nacionalizavo ar kitais neteisėtais būdais nusavino savininkų turtą; Lietuvos valstybė, siekdama bent iš dalies atkurti teisingumą – atkurti pažeistas nuosavybės teises, pasirinko ne restitutio in integrum, bet ribotą restituciją.</p> <p>Konstitucinis Teismas nutarime taip pat yra konstatavęs, kad jei negalima grąžinti turto natūra, turi būti skiriama kompensacija, neprieštarauja nuosavybės neliečiamumo ir nuosavybės teisių gynimo principams, nes teisinga kompensacija taip pat užtikrina nuosavybės teisių atkūrimą; teisinis reguliavimas, kuriuo nustatomos nuosavybės teisių atkūrimo natūra alternatyvos, neprieštarauja restitucijos tikslams ir konstituciniam nuosavybės teisių apsaugos principui (Konstitucinio Teismo 2008 m. gegužės 20 d., 2010 m. kovo 9 d., 2012 m. spalio</p>
---	---	--

		<p>11 d. nutarimai).</p> <p>Taip pat ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje akcentuojama, jog Lietuvos Respublikoje yra pasirinktas toks ribotos restitucijos modelis, kuriuo užtikrinama pretendentų teisė rinktis būdus, kurie, jų manymu, labiausiai atitinka pačių pretendentų ir nuosavybės teisių atkūrimą interesus. Pareiškėjui sudarius sąlygas pasirinkti restitucijos būdą, jam turint realią galimybę suprasti tikrąją reikalų padėtį ir veikti rūpestingai bei atsakingai, bet tuo nepasinaudojus, tai vertintina kaip paties pareiškėjo laisva valia pasirinktas elgesio modelis, kurio teisiniai padariniai tenka jį pasirinkusiam asmeniui (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. birželio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1804-415/2021).</p> <p>Žemės reformos 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Savivaldybės administracijos direktorius:</p> <p>1) iki 2018 m. sausio 1 d. įsakymu patvirtina miesto teritorijų, kuriose bus formuojami perduodami neatlygintinai nuosavybėn nauji žemės sklypai piliečiams nuosavybės teisėms į miesto žemę atkurti, sąrašą (su gatvių pavadinimais ir grafine informacija – planu ar schema, kuriame (kurioje) pažymėtos teritorijų ribos) ir jį viešai paskelbia savivaldybės interneto svetainėje;</p> <p>2) iki 2019 m. sausio 1 d. privalo įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka į savivaldybės biudžetą pardavus valstybinės žemės sklypus pervestomis lėšomis organizuoti miesto teritorijose, nurodytose šios dalies 1 punkte, žemės valdos projektų ar teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir juos patvirtinti.</p> <p>Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius įsakymais (2017 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 30-3411, 2019 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 30-898/20, 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. 30-1728/20) patvirtino Vilniaus miesto teritorijų, kuriose formuojami perduodami neatlygintinai nuosavybėn nauji žemės sklypai piliečiams nuosavybės teisėms į miesto žemę atkurti, sąrašus.</p> <p>Paskutinio tarpinstitucinio susitikimo metu Vilniaus miesto savivaldybės administracija įsipareigojo iki 2021 m. gruodžio 1 d. pateikti NŽT Vilniaus miesto skyriui Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintose teritorijose teritorijų planavimo dokumentais ar žemės valdos projektais projektuojamų naujų valstybinės žemės sklypų dokumentus.</p> <p>Taigi dar kartą nustatinėti tvarkos ir terminų netikslinga.</p>
<p>Pretendentas nuosavybės teisėms atkurti Leonidas Dubickis ir kt. 2021-11-11</p>	<p>Asmenys rašte nurodė, kad VMS yra paskelbusi sąrašus su laisvomis teritorijomis, todėl ji turi galimybę suformuoti mažesnio ploto sklypus. Taip pat rašte nurodo, kad jie nesiekia rinkis geresnių ar vertingesnių sklypų, tačiau siekia rinktis iš viso sąrašo pagal kiekvienam priklausančią eilės numerį. Taip pat nesutinka, su Įstatymo projekto rengėju</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Paskutinio tarpinstitucinio susitikimo metu Vilniaus miesto savivaldybės administracija įsipareigojo iki 2021 m. gruodžio 1 d. pateikti NŽT Vilniaus miesto skyriui Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintose teritorijose teritorijų planavimo dokumentais ar žemės valdos projektais projektuojamų naujų valstybinės žemės sklypų dokumentus.</p>

	<p>noru, atkurti į bendrus didelio ploto sklypus. Todėl nepritaria Įstatymo projektui, nes tai pažeistų jų teises.</p>	<p>Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas 2013 m. rugsėjo 11 d. nutarime taip pat yra konstatavęs, kad nuosavybės teisė, kaip žmogaus prigimtine teisė, Konstitucijos 23 straipsnio prasme nėra tapati Lietuvos Respublikos piliečio teisei įstatymo nustatyta tvarka atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą. Taip pat svarbu pažymėti, kad teisinga kompensacija taip pat užtikrina nuosavybės teisių atkūrimą, kaip tai pažymėta ir Konstitucinio Teismo 1994 m. gegužės 27 d. nutarime. Šiuo metu galiojantys teisės aktai numato galimybę piliečiams atkurti nuosavybės teises didesnio ploto žemės sklypuose bendrosios nuosavybės teise.</p>
--	--	---